

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European - Programul Operațional Capital Uman 2014 – 2020
Axa Prioritară 6: Educație și competențe / Operațiune compozită OS 6.5, 6.6. Îmbunătățirea competențelor personalului didactic din învățământul preuniversitar în vederea promovării unor servicii educaționale de calitate orientate pe nevoile elevilor și a unei școli incluzive
Titlu proiect: „Profesionalizarea carierei didactice - PROF”
Cod proiect: POCU/904/6/25/146587
Beneficiar: Ministerul Educației
Partener 2 - Universitatea Transilvania din Brașov
Perioada de implementare – 01 aprilie 2021 – 31 decembrie 2023*

AVIZAT,
Responsabil local partener P2,
Conf. Univ. Dr. Mihaela VOINEA

Mai 2023

Livrabil – Activitatea A4.3.

Dimensiuni de bază ale educației incluzive

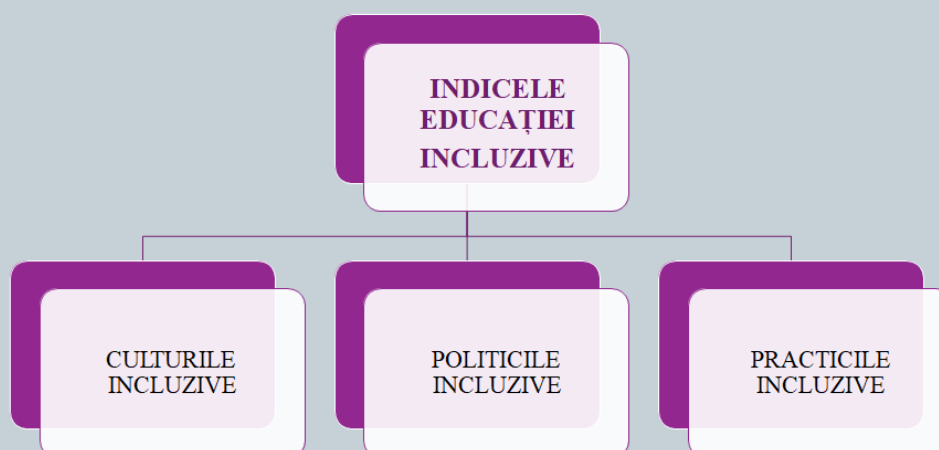
A4.3. Realizarea de studii tematice privind aplicarea/adaptarea/particularizarea curriculumului revizuit cu focalizare pe copiii și tinerii din minoritatea roma, copii din medii dezavantajate socio-economic, din mediul rural, elevi cu dizabilități sau școlarizați la domiciliu și în spital.

DIMENSIUNILE DE BAZĂ ALE EDUCAȚIEI INCLUZIVE

DIMENSIUNILE DE BAZĂ ALE EDUCAȚIEI INCLUZIVE

Cum pot fi identificate, măsurate și evaluate dimensiunile educației incluzive?

Indexul incluziunii școlare

✓ A fost elaborat de doi autori britanici *Tony Booth* și *Mel Ainscow*, prin colaborarea, pe o perioadă de 3 ani, cu diverși specialiști experimentați în promovarea implementării educației incluzive în școli (cadre didactice, părinți, pedagogi, cercetători și reprezentanți ai unei organizații a persoanelor cu dizabilități).

✓ Prima versiune publicată a apărut în anul 2000, iar cea de a doua - în 2002.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

I. CULTURILE INCLUZIVE

Asigură crearea unei atmosfere favorabile și promovarea incluziunii, dezvoltarea valorilor incluzive, împărtășite de întreaga comunitate școlară.

CREAREA UNEI CULTURI INCLUZIVE

- Fiecare se simte binevenit în școală.
- Personalul școlii cooperează.
- Copiii se ajută reciproc.
- Personalul și copiii se respectă reciproc.
- Personalul și părinții colaborează.
- Personalul și membrii CA lucrează bine împreună.
- Școala este un model de cetățenie democratică.
- Școala încurajează înțelegerea relațiilor dintre oamenii din întreaga lume.
- Adulții și copiii sunt receptivi la o varietate de moduri de a-și exprima apartenența de gen.
- Școala și comunitatea locală se dezvoltă reciproc.
- Personalul corelează ce li se întâmplă copiilor în școală cu viața lor în familie

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

- Toate formele de sprijin sunt coordonate.
- Activitățile de dezvoltare profesională ajută personalul să răspundă nevoii de diversitate.
- Sprijinul oferit copiilor care vorbesc o limbă diferită de limba de predare reprezintă o resursă pentru întreaga școală.
- Școala susține continuitatea în educația copiilor aflați în sistemul de îngrijire publică
- Școala se asigură că politicile privind "nevoile educaționale speciale" susțin incluziunea.
- Politica de comportament a școlii susține optimizarea învățării și a curriculumului.
- Presiunile pentru excluderea disciplinară sunt reduse.
- Barierele în calea frecvenței sunt reduse.
- Bullying-ul este minimizat.

II. POLITICI INCLUZIVE

Asigură **cadrul instituțional** de dezvoltare a educației incluzive la nivelul școlii.

Asigură proiectarea proceselor, și, în aceleași timp, antrenează toți participanții la actul educațional să devină **promotori activi ai incluziunii**.

Oferă repere pentru strategii clare, care orientează comunitatea școlară și membrii acesteia spre dezvoltarea incluziunii reale, de calitate.

ELABORAREA POLITICILOR INCLUZIVE

- Școala promovează un proces de dezvoltare participativă.
- Școala propune o abordare incluzivă a leadershipului.
- Angajarea și promovarea personalului sunt corecte.
- Experiența personalului este cunoscută și valorificată.
- Personalul nou venit este ajutat să se integreze în școală.
- Școala găsește soluții să școlarizeze toți copiii din localitate/circumscripție.
- Toți copiii nou sosiți sunt ajutați să se integreze în școală.
- Repartizarea la clasă a elevilor și profesorilor facilitează învățarea pentru toți copiii.
- Elevii sunt bine pregătiți pentru a se integra într-o școală nouă.
- Școala este, din punct de vedere fizic, accesibilă tuturor persoanelor.
- Clădirile și terenurile sunt proiectate pentru a sprijini participarea tuturor.
- Școala reduce poluarea mediului și consumul de apă.
- Școala contribuie la reducerea deșeurilor.

- Toate formele de sprijin sunt coordonate.
- Activitățile de dezvoltare profesională ajută personalul să răspundă nevoii de diversitate.
- Sprijinul oferit copiilor care vorbesc o limbă diferită de limba de predare reprezintă o resursă pentru întreaga școală.
- Școala susține continuitatea în educația copiilor aflați în sistemul de îngrijire publică
- Școala se asigură că politicile privind "nevoile educaționale speciale" susțin incluziunea.
- Politica de comportament a școlii susține optimizarea învățării și a curriculumului.
- Presiunile pentru excluderea disciplinară sunt reduse.
- Barierele în calea frecvenței sunt reduse.
- Bullying-ul este minimizat.

III. PRACTICILE INCLUZIVE

Asigură transferul politicilor și culturii în activitatea curentă, desfășurată la clasă și în afara ei, orientată spre includerea efectivă a tuturor elevilor în procesul educațional.

- Activitățile de învățare sunt planificate având în vedere nevoile tuturor copiilor.
- Activitățile de învățare încurajează participarea tuturor copiilor.
- Copiii sunt încurajați să gândească critic.
- Copiii sunt implicați activ în propriul proces de învățare.
- Copiii învață unul de la celălalt.
- Lecțiile facilitează înțelegerea asemănărilor și a diferențelor dintre oameni.
- Evaluările stimulează rezultatele tuturor copiilor.
- Disciplina se bazează pe respect reciproc.
- Profesorii planifică, predau, analizează și revizuiesc împreună.
- Personalul dezvoltă resurse comune pentru a sprijini învățarea.
- Activitățile extrașcolare și extracurriculare implică toți copiii.
- Resursele din localitate sunt cunoscute și utilizate.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Indexul incluziunii școlare este structurat pe **dimensiuni, secțiuni și indicatori**.

Fiecare dimensiune (din cele trei) este structurată pe două **secțiuni**, care, la rândul lor, conțin seturi de indicatori – denumiți *indicatori ai incluziunii*.

Înțelesul fiecărui indicator al incluziunii este clarificat printr-o serie de *întrebări*, care ajută la definirea sensurilor acestuia în moduri care invită școlile la explorare în detaliu. Întrebările indică și provoacă înțelegerea unui anumit indicator, adunând informații despre unitatea școlară.

Dimensiunile și indicatorii incluziunii pot fi și sunt aplicați cu succes în procesul de evaluare și autoevaluare a gradului de dezvoltare a incluziunii într-o unitate școlară.

Indexul incluziunii școlare poate ajuta orice persoană/ unitate școlară în identificarea pașilor necesari dezvoltării gradului de incluzivitate al unei școli, fiind conceput astfel încât să se bazeze pe cunoștințele și experiența dobândită de cadrele didactice în practica lor pedagogică.

Indexul oferă școlilor posibilitatea autoevaluării și a consemnării progresului lor în procesul apropierii lor de idealul „școlii pentru toți”, proces important din multiple perspective: a personalului angajat, a elevilor, a părinților/ aparținătorilor lor, precum și a altor membri și organizații din comunitate.

Indexul presupune o examinare detaliată a modului în care barierele în calea învățării și participării la educație pot fi reduse din calea fiecărui elev.

INDICATORI

Modalitățile de angajare și de promovare a personalului din școală sunt corecte

Toți noii angajați sunt ajutați să-și găsească locul în școală

Școala îi acceptă pe toți elevii din circumscripția sa

Școala se preocupă să organizeze condiții de accesibilitate tuturor persoanelor

Toți elevii noi sunt ajutați să-și găsească locul în școală

Școala se preocupă să organizeze grupuri de predare-învățare astfel încât toți elevii să se simtă valorizați

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

CREAREA UNUI MEDIU FIZIC INCLUZIV ÎN ȘCOALĂ

- ✓ La intrarea în școală, există indicatoare, clare și prietenoase, care orientează vizitatorii către punctele cheie ale școlii;
- ✓ Existența unor săli pentru centrul de resurse;
- ✓ Cabinete pentru terapii specifice și consiliere;
- ✓ Bloc sanitar adaptat necesităților copiilor cu dizabilități;
- ✓ Spații de joacă special amenajați pentru copii;
- ✓ Spațiile școlii sunt accesibile pentru toți elevii și profesorii;
- ✓ Toate sălile de clasă sunt etichetate clar;
- ✓ Există panouri de afișaj pe care sunt reflectate culturile locale și politica incluzivă;
- ✓ Amenajarea holurilor reflectă elemente de cultură organizațională și diversitate culturală;
- ✓ Pavoazarea sălilor de clasă reflectă elemente de identitate ale elevilor și produse din activitatea acestora;
- ✓ Toate sălile de clasă sunt încălzite și bine iluminate;
- ✓ Băncile și scaunele elevilor au mărimea adecvată și sunt potrivite pentru activități individuale și de grup, preferabil mobilier modular;
- ✓ Spațiile de depozitare și rafturile sunt accesibile elevilor;
- ✓ În clase/holuri există dulăpioare individuale pentru elevi;
- ✓ Nu există intrări separate pentru elevi și profesori;
- ✓ Spațiile, echipamentele, instalațiile nu pun în pericol siguranța copiilor;
- ✓ Se utilizează TIC și tehnologie multimedia.

Bibliografie:

1. Ministerul Educației și Cercetării, Document suport pentru aplicarea Indexului pentru incluziune în schema de microgranturi.

<https://www.edu.ro/sites/default/files/Index%20incluziune%20microgranturi.pdf>

2. UNICEF Educație incluzivă de calitate

<https://www.unicef.org/romania/ro/rapoarte/bro%C8%99ur%C4%83-educa%C8%9Bie-incluziv%C4%83-de-calitate>

Elaborat de experti în implementare curriculară cu abilități TIC:

Mares Silvia

Moza Aura – Otilia

Bucur Ariana Oana

Gligor Adrian

Szabo Zoltan

Mihai Gianina

Rus Mădălina – Alice

Stănciuc Nicoleta

Măciucă Marius

Hudiță Anda Gabriela